

udøve med Hensyn til Univerfitetets Anliggender i Almindelighed, er nærmest kun raadgivende. Paa det økonomiske Omraade er der ikke blot aldeles ikke Tale om nogen pengebevillende Myndighed for disse Organer, men selv Formuens Bestyrelse ligger udenfor deres Kompetence. Administrationen af Formuen er nemlig overdraget til Rvæsturen, der staar som en selvstændig Statsmyndighed under Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, og det er kun en indenfor visse Grændser kontrollerende Virksomhed, som Konfistorium udøver gennem sine Delegerede, inspectores quæsturæ, med Hensyn til Rvæstors Bestyrelse af Formuen. Denne Forandring var i det Væsentlige alt foregaaet i Aarene 1836 og 1837; siden den konstitutionelle Forsatnings Indførelse have Univerfitetets Indtægter og Udgifter været Gjenstand for Bevilling ved de aarlige Finantslove.

Naar man fastholder hine to Sætninger, er derved den retlige Karakter givet, som maa tillægges disse Foranstaltninger, hvorved Formuegoder ere tillagte Univerfitetet. Disse indeholdt ikke nogen Eiendoms-overdragelse eller nogen anden formueretlig Disposition i egenlig Forstand. Der lader sig ikke paavise noget fra Staten forskjelligt Retsubjekt, der ved den af Statsmagten truffene Disposition skulde være sukcederet i de paagjældende Formueretligheder. Men skjøndt det altsaa maa siges, at de af de nævnte Konger til Univerfitetet henlagte Formueretligheder ere vedblevne at være Statsmidler, have disse Afker dog paa ingen Maade været i retlig Henseende betydningsløse. Ved den truffene Bestemmelse om, at disse Formuegoder særlig skulde anvendes til Bestribelse af Univerfitetets Fornødenheder, er der staaet en Lovregel, der maa respektteres og følges, indtil den paa lovgyldig Maade omgjøres. Motivet for denne Lovordning har været, paa en ogsaa for Fremtiden betryggende Maade at fikke Fyldestgjørelsen af Univerfitetets Formaal. Det retlige Synspunkt kan kortelig formuleres saaledes, at de omtalte Afker indeholdt en Lovordning med Hensyn til Anvendelsen af visse Statsmidler, men ikke nogen formueretlig Disposition over disse Midler, hvorved de skulde være ophørte at være Statens og være overgaaede til et nyt Retsubjekt (S. 13). Denne Opfattelse af Univerfitetetsformuens retlige Stilling roffes ikke derved, at Sprogbrugen vedkjender sig en Adskillelse imellem Statsformuen og Univerfitetetsformuen, lige saa lidt som derved, at Univerfitetet ofte, endog i Lovsproget, kaldes en Stiftelse, eller endelig derved, at Henlæggelsen af Staten tilhørende faste Eiendomme til Univerfitetet ofte er blevet fuldbyrdet ved Udfærdigelse af Skjøder og deslige. Det maa her fastholdes, at Sprogbrugen uddanner sig paa et andet Grundlag end en strengt juridisk Analyse, og at Formerne for Eiendoms-overdragelser her vel nærmest ere

benyttede for at tilveiebringe en formel Legitimation, uden at derved Retsforholdet i og for sig forandres (S. 13—14). Yderligere belyses den Opfattelse af Univerfitetets Retsstilling, der her er gjort gjældende, ved at fremhæve Modsetningen imellem denne og den, der indtræder, naar Staten skjenker Midler til en af en Privatmand ved en formueretlig Disposition funderet Stiftelse (S. 14—15).

Forsaavidt nogle Midler ere blevene henlagte, ikke til Univerfitetet i Almindelighed, men til nærmere angivne Univerfitetssæmmed, f. Ex. til Indtægt for visse Professorater, har dette kun haft den Betydning, at, saalænge de om den særlige Anvendelse givne Regler stode ved Magt, maatte disse naturligvis følges; men Statsmagten har selvfølgelig til enhver Tid været kompetent til at forandre Forskriften om den særlige Anvendelse. I Overensstemmelse hermed har man heller ikke haft mindste Betænkning ved i Tidens Løb at ophæve disse Bestemmelser og optage Midlerne i den almindelige Univerfitetensformue, saaledes at Udgifterne til det paagjældende Formaal afholdtes af Fællesindtægterne (S. 16).

Univerfitetets Retsstilling til den ovenfor omtalte anden Gruppe af Indtægter vil tilstrækkelig fremgaa af, hvad der om disse alt paa dette Sted er bemærket (S. 16).

Af eiendommelig Bestaafenhed er Univerfitetets Stilling til de Legatkapitaler, hvis Rente opføres som Indtægt paa Univerfitetets Budget (4671 Kr. 48 Ore aarlig). Disse Kapitaler (S. 17) skulde private Dispositioner og maa betragtes som fuldtommen selvstændige Legatmidler, over hvilke Staten ikke udøver anden Raadighed end den, der ellers tilkommer den over de ad privat Veie oprettede Legater.

Kommissionen har dernæst, som det andet Hovedpunkt i dens Betænkning, undersøgt Kommunitetsformuens retlige Stilling og særlig Univerfitetets Forhold til disse Midler. Kommunitetsformue bestaar af følgende 3 Hovedbestanddele: 1) Afgiftsretligheder over Fordegods, nemlig aarlige Arvefæsteafgifter og Rekognitioner ved Gierksifte 2) Kongetiender af 92 Sogne (Nettoindtægten af de under disse to Poster ansjorte Indtægter er i Finantsloven for 1879—80 anslaaet til ca. 229,800 Kr. aarlig) og 3) en Kapitalformue, hvis Renter sammesteds ere anslaaede til 145,300 Kr. Denne Formue skriver sig fra Kong Frederik den 2dens Donationsbrev og Fundats af 25de Juli 1569, hvorved der henlagdes 139 Bøndergaard paa Sjælland og 14 paa Falster samt Kongetienden af 92 Sogne paa den første Ø til 100 Studenters Bespisning. Bøndergodset er ligesom Univerfitetets Bøndergods i Tidens Løb blevet afhændet, dels til Arvefæste med Ret til at sælge og pantsætte, dels til fri Eiendom. Den aarlige Arvefæsteafgift udgjør efter Budgettet for 1880—81 1,232 Ld. 5 Skp. 1 Fd. Aug. 1,244 Ld.